

Johanna van Brabant: ?, 24 juni 1322 - Brussel, 1 september 1406

Hertogin van Brabant en Limburg

Periode: 1355 - 1406

1355 - 1383 regent: Wenceslaus

Voorganger: Jan III van Brabant

Opvolger: Antoon

Hertogin-gemalin van Luxemburg

Periode: 1354 - 1383

Voorganger: Anna van de Palts

Opvolger: Johanna van Beieren

Johanna was hertogin van Brabant en Limburg van 1355 tot aan haar dood. Zij was de oudste dochter van Jan III van Brabant, en was twee maal gehuwd. In 1336 huwde zij met Willem IV, graaf van Holland, Zeeland en Henegouwen, aan wie zij reeds van bij haar geboorte uitgehuwelijkt was. Na het overlijden (1345) van haar eerste gemaal hertrouwde zij in 1354 met Wenceslaus I van Luxemburg.

Willem IV

Wenceslaus I van Luxemburg

Omdat haar vader bij zijn overlijden in 1355 geen mannelijke erfgenamen meer achterliet, volgde zij hem in Brabant en Limburg op en moest bij die gelegenheid de Blijde Inkomst verlenen, omdat de steden garanties eisten voor het respecteren van hun privileges.

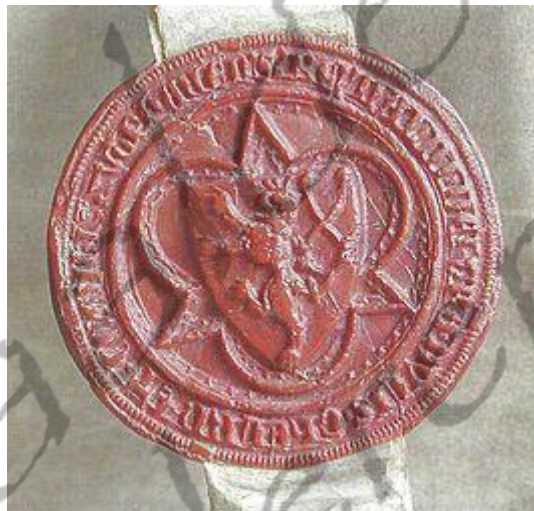
Het Zoutleeuwse exemplaar van de Blijde Inkomst (1356)

Zo werd onder andere vastgesteld dat alleen Brabanders zelf hoge bestuursposten mochten uitvoeren en men voerde het instemmingsrecht in.

De erfopvolging werd echter betwist door haar zwagers Lodewijk II van Male, graaf van Vlaanderen, en Reinoud III van Gelre, hertog van Gelre, en één en ander leidde tot de Brabantse Successieoorlog. Deze 'familieruzie' werd bijgelegd met de vrede van Aat.

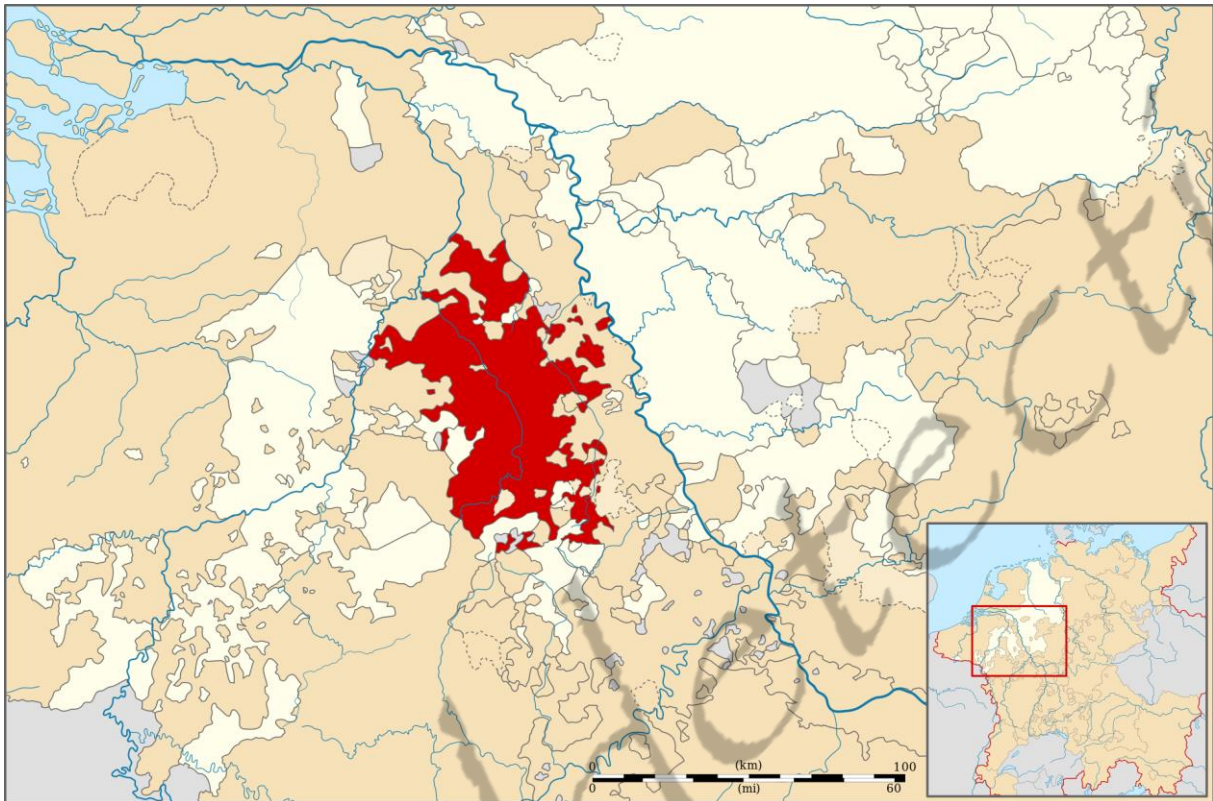

Lodewijk van Male

Eerste zegel van Reinald III, in gebruik van 20 september 1344 tot 6 juli 1349

De financiële nasleep van de Successieoorlog lokte ontevredenheid en beroering uit in de steden, vooral te Leuven. Een Brabantse nederlaag tegen Gulik te Baesweiler op 22 augustus 1371, waarbij haar echtgenoot Wenceslaus werd gevangengenomen, gooide nog meer olie op het vuur en veroorzaakte nieuwe binnenlandse moeilijkheden.

Hertogdom Gullik 1560

Toen Wenceslaus tot overmaat van ramp in 1383 overleed, helde Johanna meer en meer over naar haar neef Filips de Stoute, hertog van Bourgondië.

Filips de Stoute

In de Slag bij Niftrik (30 juli 1388) wisten driehonderd Gelderse ruiters, versterkt met vierhonderd haastig bewapende burgers van Nijmegen, een Brabants invasieleger van 10.000 man te verslaan.

Filips de Stoute liet in 1390 zijn vrouw Margaretha van Male (dochter van Johanna's jongere zus) als haar erfgenaam erkennen, maar slaagde er pas in 1404 in om zijn tweede zoon Antoon van Bourgondië als ruwaard in Brabant te doen aanvaarden. In 1399 verleende Johanna Oss stadsrechten.

Margaretha van Male

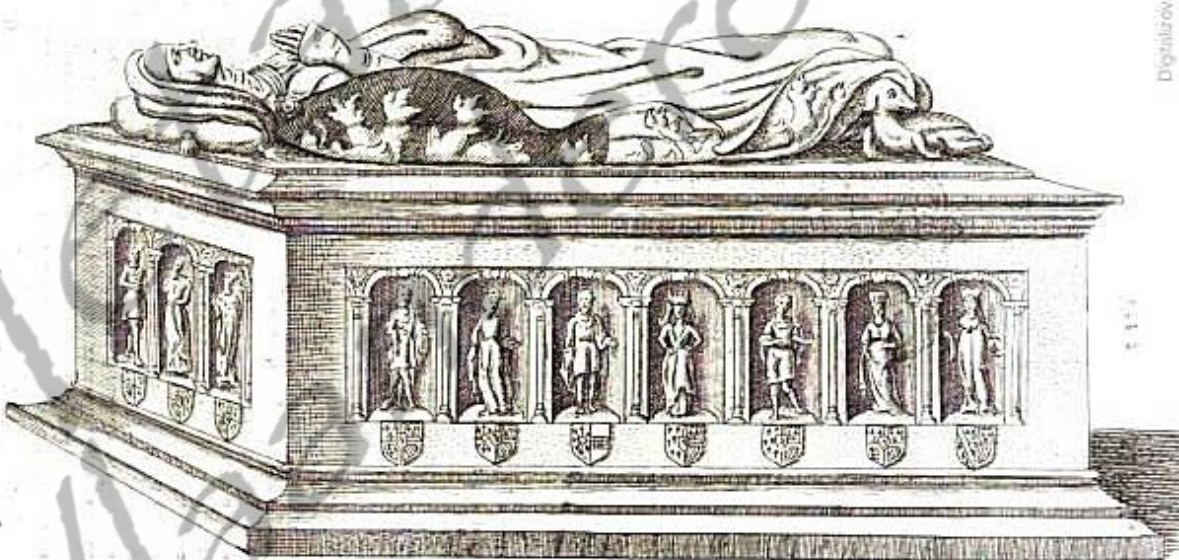

Antoon van Bourgondië

Johanna stierf in 1406 en werd begraven in de karmelietenkerk van Brussel, waar Filips de Goede in 1458 een grafmonument voor haar liet plaatsen

Karmelietenkerk van Brussel

Het graf van Johanna van Brabant in 1641 (werk van bronsgieter Jacob van Gerines, beeldhouwer Jean de le Mer en schilder Rogier van der Weyden)